

Norges
Rederiforbund
Norwegian
Shipowners'
Association

Finansministeren
Sendes elektronisk

Dato: 21.06.2021

Næringslivet rammes av bankkrav i strid med EU-regelverket

Næringslivets Hovedorganisasjon, Norges Rederiforbund og Finans Norge viser til Finanstilsynets [nylig fastsatte IRB-rundskriv](#) som skjerper større norske bankers kapitalkrav.

I det samlede EU-regelverket er IRB-metoden uttømmende detaljregulert.¹ Det sentrale formålet er å oppnå en mest mulig lik risikomåling for samme risikotaking på tvers av både banker og EU/EØS-land. Det nasjonale handlingsrommet for IRB-særkrav er både ytterst begrenset og klart definert, og dette har norske myndigheter allerede gjort utstrakt bruk av. Ulike elementer i Finanstilsynets rundskriv går utenfor dette handlingsrommet, og rundskrivet er derfor i strid med EU-regelverket.²

Etter vårt syn innebærer derfor rundskrivet både brudd på norske EØS-forpliktelser og generelle kapitalkravsskjerpelse, som trolig vil redusere de større norske bankenes utlånskapasitet og øke deres utlånsrenter. Dette ventes å ramme norsk næringsliv bredt, og vi vil derfor med dette uttrykke vår bekymring for konsekvensene av rundskrivet.

Gjennom Finanstilsynets IRB-rundskriv kan norsk næringsliv påføres dyrere lån enn nødvendig, og kostnadsøkningen vil kunne bli sterkest for små og mellomstore bedrifter. Norske myndigheter bør uansett etterleve gjeldende EØS-forpliktelser, men samtidig bør det understrekes at en slik generell kapitalkravsskjerpelse, gjennomført i form av rundskrivet, er særlig uhensiktsmessig i lys av situasjonen for norsk næringsliv.

Norsk økonomi har nylig vært utsatt for det kraftigste tilbakeslaget siden siste verdenskrig, og aktivitetsnivået er fortsatt ikke normalisert. Som følge av koronapandemien ble gjeldsbetjenings- evnen svekket i flere næringer, og trolig må mange av de hardest rammede bedriftene gjennomføre en restrukturering av sin gjeld.

Økte lånekostnader i denne situasjonen, og ikke minst også ulike skjerpelse som reduserer bankenes handlingsrom overfor vanskeligstilte bedrifter, vil kunne gi en unødvendig økning i antall konkurser og tap av arbeidsplasser. I så fall, for de bedriftene som unødig går overende, vil en anvendelse av statlige støttetiltak gjennom koronakrisen ha vært fånyttet.

¹ I EUs kapitalkravsforordning, kommisjonsforordninger (tekniske standarder) og førende retningslinjer fra Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA).

² Se tabell 1 i Finans Norges [brev av 20. april 2021](#) for en oversikt over de sentrale avvik.

Inngripende myndighetstiltak og regulatoriske krav, slik som generelle kapitalkrav for bankene, bør for øvrig ikke gjennomføres i form av et rundskriv, uten en ordinær offentlig høring og i dette tilfellet med det totale fravær av både effektberegninger og konsekvensutredning. Også Finanstilsynet er underlagt utredningsinstruksen.

Finansnæringen har fremmet omfattende juridiske innsigelser til rundskrivet, men disse er verken i nevneverdig grad kommentert eller på annen måte fulgt opp. En slik tilnærming fra et myndighetsorgan utgjør i praksis ingen dialog med en sterkt berørt næring.

Samtidig vil vi minne om at Finansdepartementet, i forbindelse med innlemmelsen av EUs kapitalkravsregler i EØS-avtalen i 2019, allerede har besluttet andre generelle skjerpelser og krav for å opprettholde norske bankers reelle, samlede kapitalkrav. Kapitalbufferkravet for systemrisiko er økt fra 3 til 4½ prosent, og det er iverksatt generelle nedre grenser for gjennomsnittlig IRB-risikovektning av både bolig- og næringseiendomslån. Finansdepartementet presiserte i denne forbindelse, i 2019, at IRB-skjerpelser gjennom tilsynspraksis, som kun vil omfatte norskregulerte IRB-banker i det norske markedet, ikke var et egnet tiltak. Departementet vektla derimot viktigheten av jevnbyrdige konkurransevilkår i bankmarkedet.

Det bør her også påpekes at det motsykliske kapitalbufferkravet, som omfatter alle banker i det norske markedet, etter hvert ventes å øke fra dagens 1 prosent til 2½ prosent, og norske banker er generelt sett pålagt meget høye kapitalkrav sammenliknet med innretningen i andre EU/EØS-land.³ Etter vårt syn er den samfunnsøkonomiske nytten av en skjevregulering av norske IRB-banker gjennom tilsynspraksis klart mindre enn kostnaden.

Det er dessuten uheldig at ulike norske myndighetsorganer ikke opptre koordinert i fastsettelsen av bankenes kapitalkrav. Også bankene har behov for forutsigbare og stabile rammevilkår, praktisert konsistent med regelsettet gjeldende for andre banker i EØS-området indre marked, herunder også hva gjelder reglene for risikomåling av bankene.

Vi understreker at for denne reguleringen er det Finansdepartementets ansvar å påse en etterlevelse av Norges EØS-forpliktelser samt sikre en helhetlig og hensiktsmessig innretning av bankenes kapitalkrav. Innenfor rammen av EU-regelverket bør samme risiko både måles og reguleres likt.

Med vennlig hilsen

Næringslivets Hovedorganisasjon, Norges Rederiforbund og Finans Norge

sign.

adm. direktør
Ole Erik Almlid

sign.

adm. direktør
Harald Solberg

sign.

adm. direktør
Idar Kreutzer

³ Det motsykliske kapitalbufferkravet er fastsatt til 1½ prosent fra 30.06.2022.